

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΤΟΥ 1821

52° ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΤΡΑΣ
24 ΜΑΡΤΙΟΥ 2021



Τη Υπερμάχῳ Στρατηγῷ...





25^η Μαρτίου: Διπλή γιορτή Ευαγγελισμός της Θεοτόκου_ Εθνική Παλιγγενεσία

Η ιδέα του Ξεσηκωμού - Ο Κοραΐς & ο Ρήγας Φεραίος

- Η αφύπνιση της εθνικής συνείδησης των Ελλήνων που οδήγησε στην Επανάσταση του 1821 ωρίμασε το δεύτερο μισό του 18ου αιώνα την περίοδο του **Νεοελληνικού Διαφωτισμού**, οπότε και η διάδοση της παιδείας συνδυάστηκε με τη διάδοση - αρχικά μεταξύ των Ελλήνων που ζούσαν στις παροικίες της Δυτικής Ευρώπης - της ιδέας της ύπαρξης ενός ελληνικού έθνους που συνδεόταν με την αρχαία Ελλάδα και δικαιούταν χωριστή πολιτική ύπαρξη. **Πρωταγωνιστές αυτής της περιόδου οι Δάσκαλοι του Γένους**, με κορυφαίο τον **Αδαμάντιο Κοραή**, και ο **Ρήγας Βελεστινλής ή Φεραίος**, που μετουσίωσε την ιδέα του ξεσηκωμού σε όραμα ελευθερίας για όλους τους λαούς της Βαλκανικής Χερσονήσου.

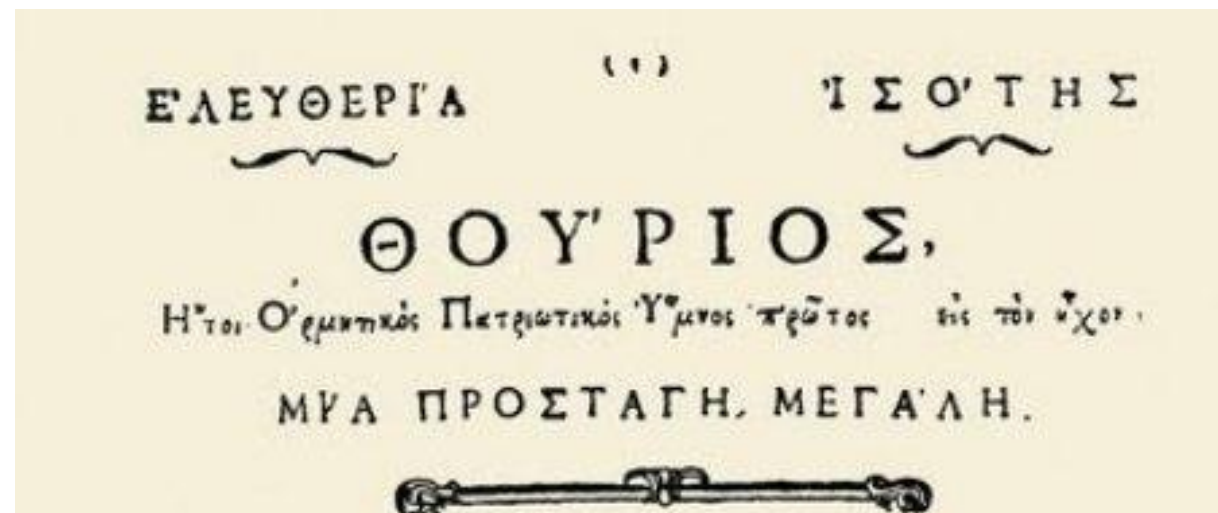


Ο Αδαμάντιος Κοραΐς

Ο Ρήγας Φεραίος



“Ο Θούριος” του Ρήγα Φεραίου



Ὡς πότε παλικάρια να ζούμεν στα στενά,
μονάχοι σα λιοντάρια, σταις ράχες στα βουνά;
Σπηλιές να κατοικούμεν, να βλέπωμεν κλαδιά,
να φεύγωμ' απ' τον κόσμον, για την πικρή σκλαβιά;

Να χάνωμεν αδέρφια, πατρίδα και γονείς,
τους φίλους, τα παιδιά μας, κι όλους τους συγγενείς.
Κάλλιο 'ναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνοι σκλαβιά και φυλακή.

Η ιδέα του Ξεσηκωμού: Οι κλέφτες και οι αρματολοί

- Οι πρώτοι που μπολιάστηκαν με το όραμα του Ρήγα ήταν οι κλέφτες και οι αρματολοί. Μπροστά στην απειλή της σφαγής και της αιχμαλωσίας πολλοί ήταν αυτοί που διάλεξαν τον δρόμο της φυγής. Μετακινούμενοι σε ορεινές περιοχές, οι φυγάδες αυτοί απέκτησαν την ψυχосύνθεση του αντάρτη, του ανυπότακτου που δεν δέχεται να συμβιβασθεί με την εξουσία, είτε επρόκειτο για την οθωμανική διοίκηση είτε για τους κοτζαμπάσηδες. Έτσι, για να επιβιώσουν κατέφευγαν πολύ συχνά σε αρπαγές. Πολλές φορές οι ίδιοι δεν δίσταζαν να συνεργάζονται με την Οθωμανική διοίκηση, αποτελώντας του φύλακες δύσβατων περασμάτων. Με τον τρόπο αυτό απέκτησαν πρόσβαση σε στρατιωτική εκπαίδευση και οπλισμό.



Δημοτικό τραγούδι: Κλέφτικη ζωή

- Μαύρη μωρέ πικρή είν' η ζωή που κάνουμε εμείς οι μαύροι κλέφτες, εμείς οι μαύροι κλέφτες.
- Όλη μωρέ, όλη μερούλα πόλεμο. Όλη μερούλα πόλεμο το βράδυ καραούλι.
- Με φό μωρέ με φόβο τρώμε το ψωμί. Με φόβο τρώμε το ψωμί, με φόβο περπατάμε.
- Ποτέ μωρέ, ποτέ μας δεν αλλάζουμε.
Ποτέ μας δεν αλλάζουμε και δεν ασπροφορούμε.





Νικόλαος Σκουφάς



Εμμανουήλ Ξάνθος

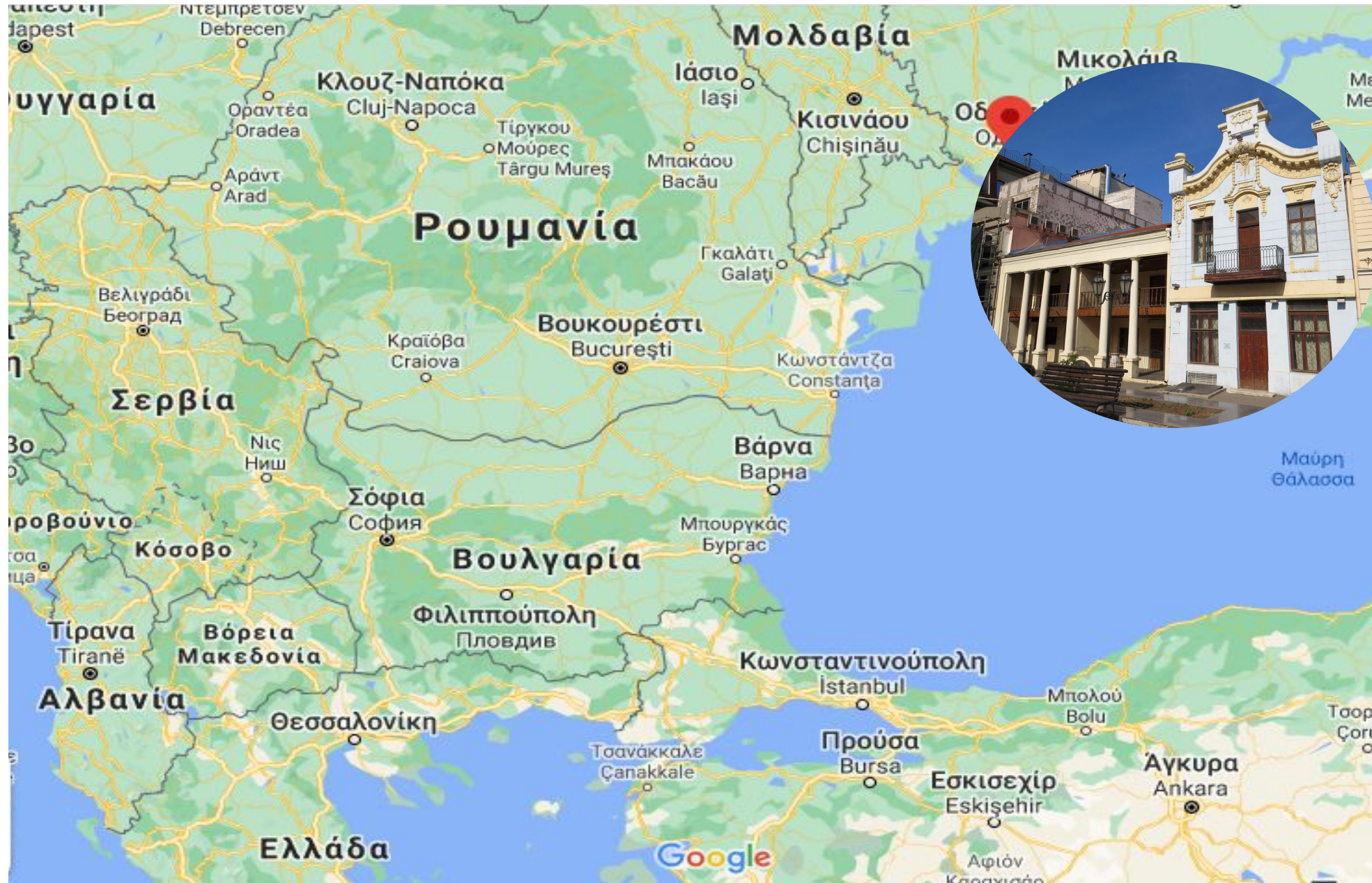


Αθανάσιος Τσακάλωφ

Η προετοιμασία - Η Φιλική Εταιρεία

Στα μέσα Σεπτεμβρίου 1814 στην Οδησό, τρεις Έλληνες έμποροι, ο Νικόλαος Σκουφάς από την Άρτα, ο Αθανάσιος Τσακάλωφ από τα Γιάννενα και ο Εμμανουήλ Ξάνθος από την Πάτμο, αποφάσισαν να προετοιμάσουν το έδαφος για την εκδήλωση επανάστασης των ελληνικών πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η απόφαση αυτή οδήγησε στην ίδρυση της *Φιλικής Εταιρείας*.

Η οικία Μαρασλή - Μουσείο της Φιλικής Εταιρείας στην Οδησσό της Ουκρανίας



Η προετοιμασία: Η μύηση στην εταιρεία

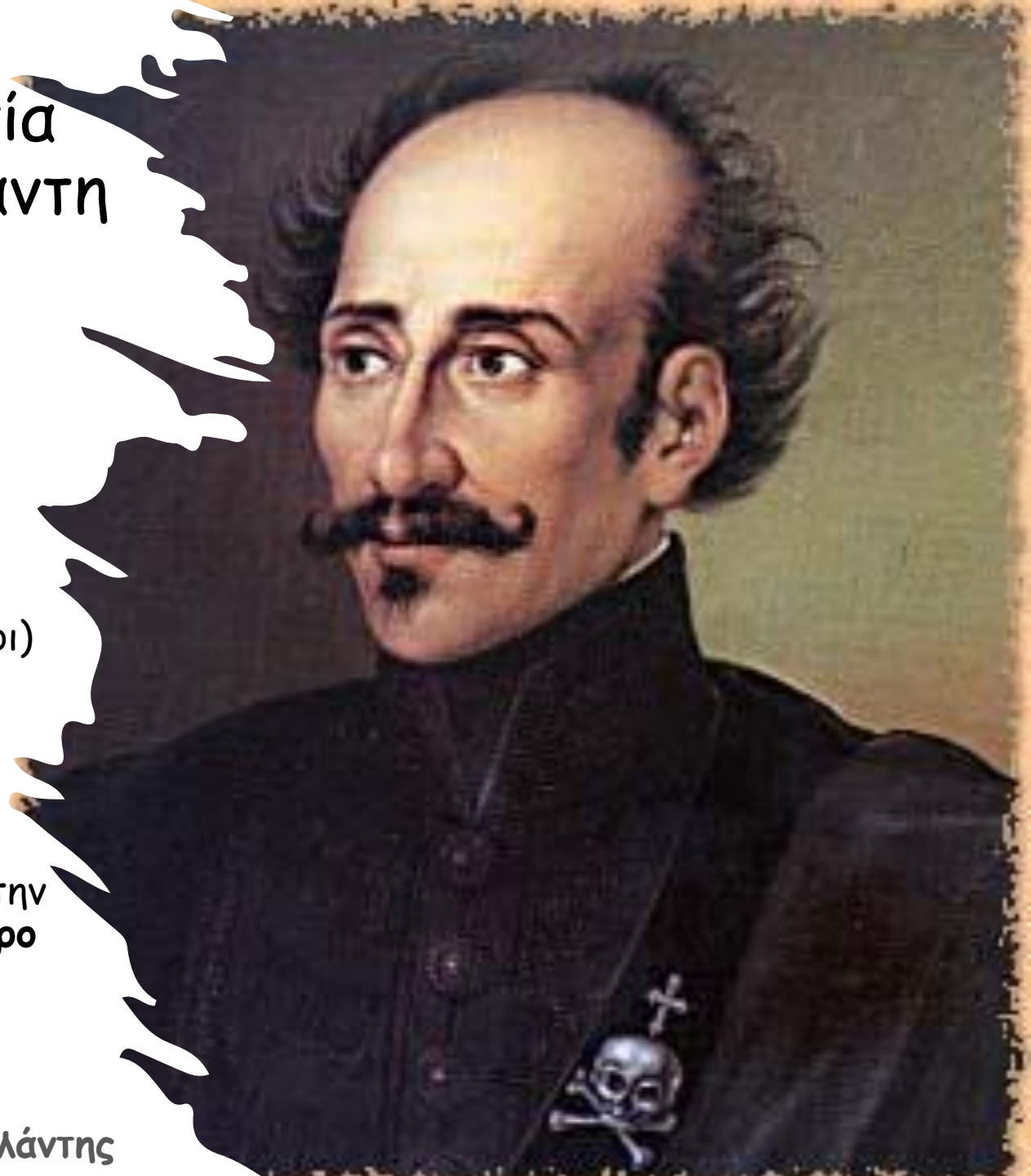
Έως το 1818, χρονιά κατά την οποία οι τρεις ιδρυτές εγκαθίστανται στην Κωνσταντινούπολη, η Φιλική Εταιρεία είχε πολύ λίγα μέλη, κυρίως Έλληνες της Ρωσίας και της Μολδοβλαχίας. Η διαδικασία μύησης απαιτούσε συνωμοτικούς κανόνες και μυστικά σύμβολα όπως αυτό της εικόνας. Η είσοδος στην εταιρεία γινόταν επίσημη με την ορκωμοσία του νέου μέλους.

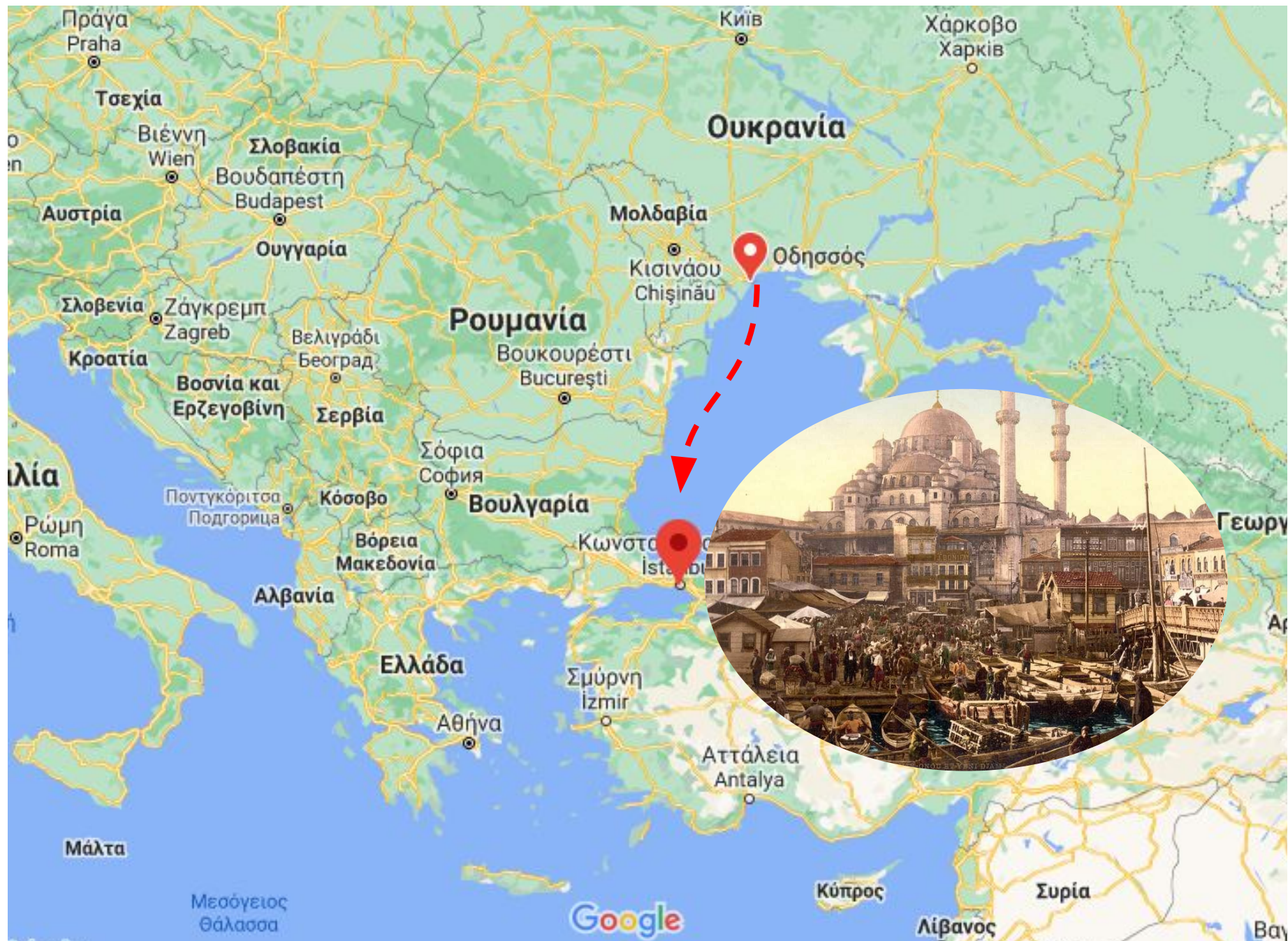


Η προετοιμασία: Το 1820 η αρχηγία ανατίθεται στον Αλέξανδρο Υψηλάντη

- Το 1818 η έδρα της εταιρείας μεταφέρεται στην **Κωνσταντινούπολη**. Σταδιακά στην ηγετική ομάδα της Εταιρείας εντάσσονται ο μητροπολίτης Ιγνάτιος Ουγγροβλαχίας, ο Φαναριώτης Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος και ο αρχιμανδρίτης Γρηγόριος Δικαίος (Παπαφλέσσας) και προχωρά σε διεύρυνση του κύκλου των μελών της και στη διαμόρφωση ενός συγκεκριμένου σχεδίου για την εξάπλωση της Εταιρείας. Σύμφωνα με αυτό δώδεκα ευυπόληπτα μέλη της Εταιρείας (Απόστολοι) θα πήγαιναν σε ισάριθμες περιοχές, όπου διαβιούσαν ελληνικοί πληθυσμοί με στόχο την προσέγγιση και μύηση ισχυρών τοπικών παραγόντων. Ήταν η περίοδος που προύχοντες, ιεράρχες και κλεφταρματωλοί έγιναν μέλη της Εταιρείας. Ταυτόχρονα, προσεγγίστηκε ο Ιωάννης Καποδίστριας με σκοπό να αναλάβει την αρχηγία. Μετά την άρνησή του, οι Φιλικοί πλησίασαν τον πρίγκηπα **Αλέξανδρο Υψηλάντη**, ήρωα και στρατηγό του ρωσικού στρατού, ο οποίος και δέχτηκε τον Απρίλιο του 1820.

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης





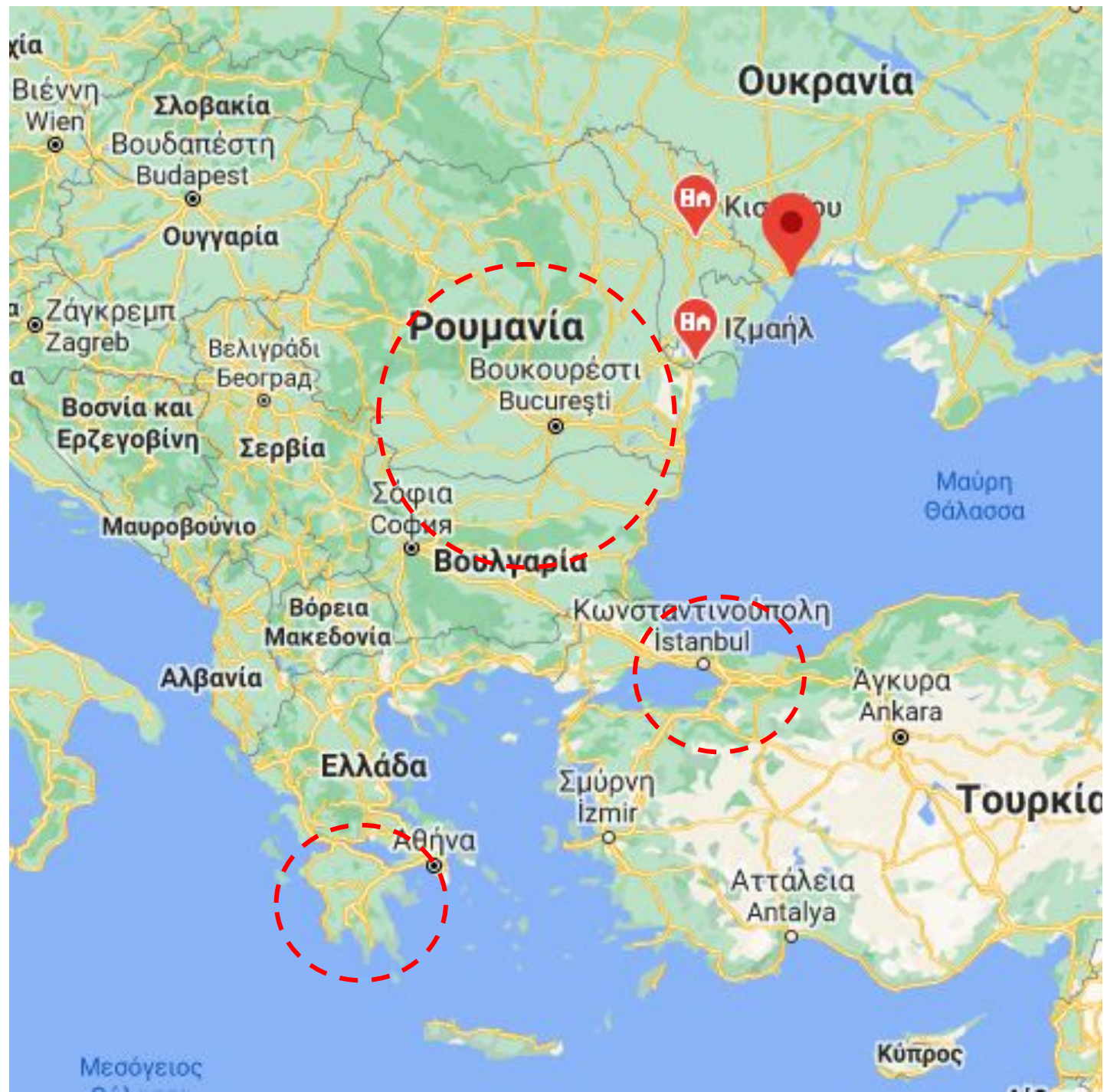
Η προετοιμασία: Στο Ισμαήλιο προετοιμάζεται το σχέδιο της επανάστασης

- Στις αρχές Οκτωβρίου 1820 στην πόλη **Ισμαήλιο** της Βεσσαραβίας πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση μελών της Εταιρείας με σκοπό την οριστικοποίηση του σχεδίου και τον προσδιορισμό ημερομηνίας έναρξης της Επανάστασης.
- Εκτός του Αλ. Υψηλάντη παρόντες ήταν μεταξύ άλλων και οι **Εμμανουήλ Ξάνθος, Χριστόφορος Περαιβός** και ο **Γρηγόριος Δικαίος (Παπαφλέσσας)**.



Ο Γρηγόριος Δικαίος (Παπαφλέσσας).

- Το τελικό σχέδιο προέβλεπε να ξεκινήσει η Επανάσταση σχεδόν ταυτόχρονα σε τρεις διαφορετικές περιοχές: **στις παραδουνάβιες ηγεμονίες, στον Μοριά και στην Κωνσταντινούπολη.**
- Κρυφός πόθος των επαναστατών ήταν η εμπλοκή της Ρωσικής αυτοκρατορίας και το ξέσπασμα ενός νέου ρωσο-οθωμανικού πολέμου.



Η προετοιμασία - Ορίζεται ως τελική ημερομηνία η 27^η Φεβρουαρίου 1821, Κυριακή της Ορθοδοξίας

- Ο Αλ. Υψηλάντης θα ηγούνταν της Επανάστασης στις παραδουνάβιες ηγεμονίες. Από εκεί θα διέσχιζε τη βαλκανική χερσόνησο πολεμώντας και θα κατέληγε στην Πελοπόννησο.
- Ταυτόχρονα τα ελληνικά πληρώματα των οθωμανικών πλοίων θα στασίαζαν πυρπολώνοντας τον οθωμανικό στόλο στον ναύσταθμο της Κωνσταντινούπολης.
- Τελικά, μετά τη διάψευση των περισσότερων προσδοκιών και τη διαρροή του σχεδίου, σε σύσκεψη που έγινε στα μέσα Φεβρουαρίου 1821 στο Κίσνοβο της Βεσσαραβίας αποφασίστηκε να περάσει ο Υψηλάντης στη Μολδαβία και να κηρύξει την έναρξη της επανάστασης στις 27 Φεβρουαρίου 1821, ημέρα που συνέπιπτε με την Κυριακή της Ορθοδοξίας.





Η έναρξη: 24 Φεβρουαρίου 1821 – Μάχου Υπέρ Πίστεως & Πατρίδος

- Στις 22 Φεβρουαρίου 1821 ο Αλέξανδρος Υψηλάντης πέρασε τον ποταμό Προύθο, το σύνορο μεταξύ της Ρωσίας και των παραδουνάβιων ηγεμονιών (Μολδαβία και Βλαχία) που ανήκαν στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Από εκεί με τη συνοδεία του ηγεμόνα **Μιχαήλ Σούτσου** κατευθύνθηκε προς το Ιάσιο, όπου στις 24 Φεβρουαρίου 1821 εξέδωσε την προκήρυξη **Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος**, η οποία θεωρείται η επίσημη κήρυξη της **Επανάστασης**. Εκεί στις 26 Φεβρουαρίου ευλογήθηκε και η επαναστατική σημαία, η οποία είχε στη μια της όψη τον φοίνικα, κεντρικό σύμβολο της Φιλικής Εταιρείας, και τη φράση «**Εκ της τέφρας μου αναγεννώμαι**», ενώ από την άλλη τους ισαποστόλους Κωνσταντίνο και Ελένη, το σταυρό και τη φράση «**Εν τούτῳ νίκα**».

Μολδοβλαχία: Η πορεία του Αλ. Υψηλάντη

- Από το Ιάσιο ο Υψηλάντης αναχώρησε την 1η Μαρτίου, διέσχισε τη Μολδαβία, πέρασε στη Βλαχία και προς τα τέλη του μήνα βρέθηκε έξω από το Βουκουρέστι, όπου βρίσκονταν ήδη τα ένοπλα σώματα του **Γεωργάκη Ολύμπιου**. Οι αποφασιστικές μάχες με τον Οθωμανικό στρατό κατέληξαν σε ήττες των επαναστατών πρώτα στο **Γαλάτσι** (30 Απριλίου 1821) κα ύστερα στο **Δραγατσάνι** (19 Ιουνίου 1821), όπου παρά την αυταπάρνηση των ιερολοχιτών οι απώλειες ήταν τεράστιες. Οι ήττες αυτές οδήγησαν στην οριστική διάλυση του στρατού του Υψηλάντη. Ο ίδιος, πέρασε στην Αυστρία όπου και συνελήφθη, ενώ οι οπλαρχηγοί **Αθανάσιος Καρπενησιώτης**, **Γεωργάκης Ολύμπιος** και **Ιωάννης Φαρμάκης**, που πρωταγωνίστησαν στις συγκρούσεις, βρήκαν μαρτυρικό θάνατο στη Μονή Σέκου (Σεπτέμβριος 1821).



Η έναρξη στον Μοριά (Πελοπόννησος)

Στην Πελοπόννησο οι επαναστατικές ζυμώσεις ξεκίνησαν τον Ιανουάριο του 1821 με την άφιξη του **Παπαφλέσσα** και τη **σύσκεψη της Βοστίτσας** (σημερινό Αίγιο). Εκεί μετά από έντονη αντιπαράθεση με τους προύχοντες της περιοχής πάρθηκε τελικά η απόφαση για έναρξη της Επανάστασης τον Μάρτιο. Την ίδια περίοδο έφτασε κρυφά στη Μάνη ο **Θεόδωρος Κολοκοτρώνης** και άρχισε να οργανώνει τα ένοπλα σώματα των κλεφτών της περιοχής. Οι ένοπλες συγκρούσεις που ξεκίνησαν στην περιοχή των **Καλαβρύτων** και ο φόβος για την αντίδραση της Οθωμανικής διοίκησης του Χουρσίτ Πασά, έκαψαν τους δισταγμούς των προκρίτων. Έτσι, στο τελευταίο δεκαήμερο του Μαρτίου οι περισσότερες επαρχίες του Μοριά κήρυξαν την επανάσταση, ακολουθώντας και παρασύροντας η μία την άλλη. Κορυφαίες στιγμές η **κατάληψη της Καλαμάτας στις 23 Μαρτίου**, και η **πολιορκία των κάστρων της Πάτρας και της Μονεμβασιάς τον ίδιο μήνα**.



ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης



Θ. Κολοκοτρώνης:
«Ο Θεός έδωσε την υπογραφή
του για την ελευθερία της
Ελλάδος και δεν την παίρνει
πίσω».



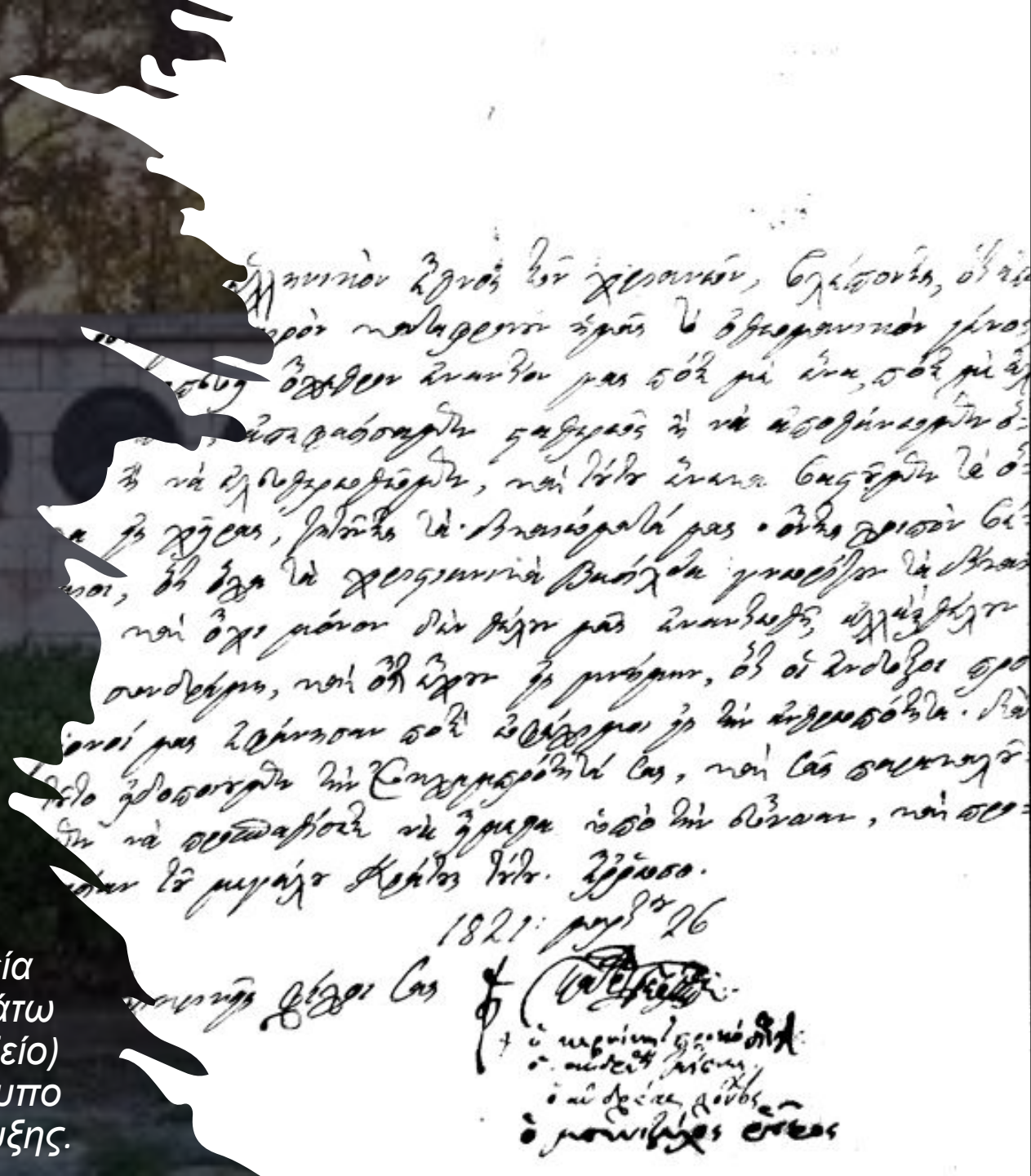
Τα γεγονότα στην Πάτρα

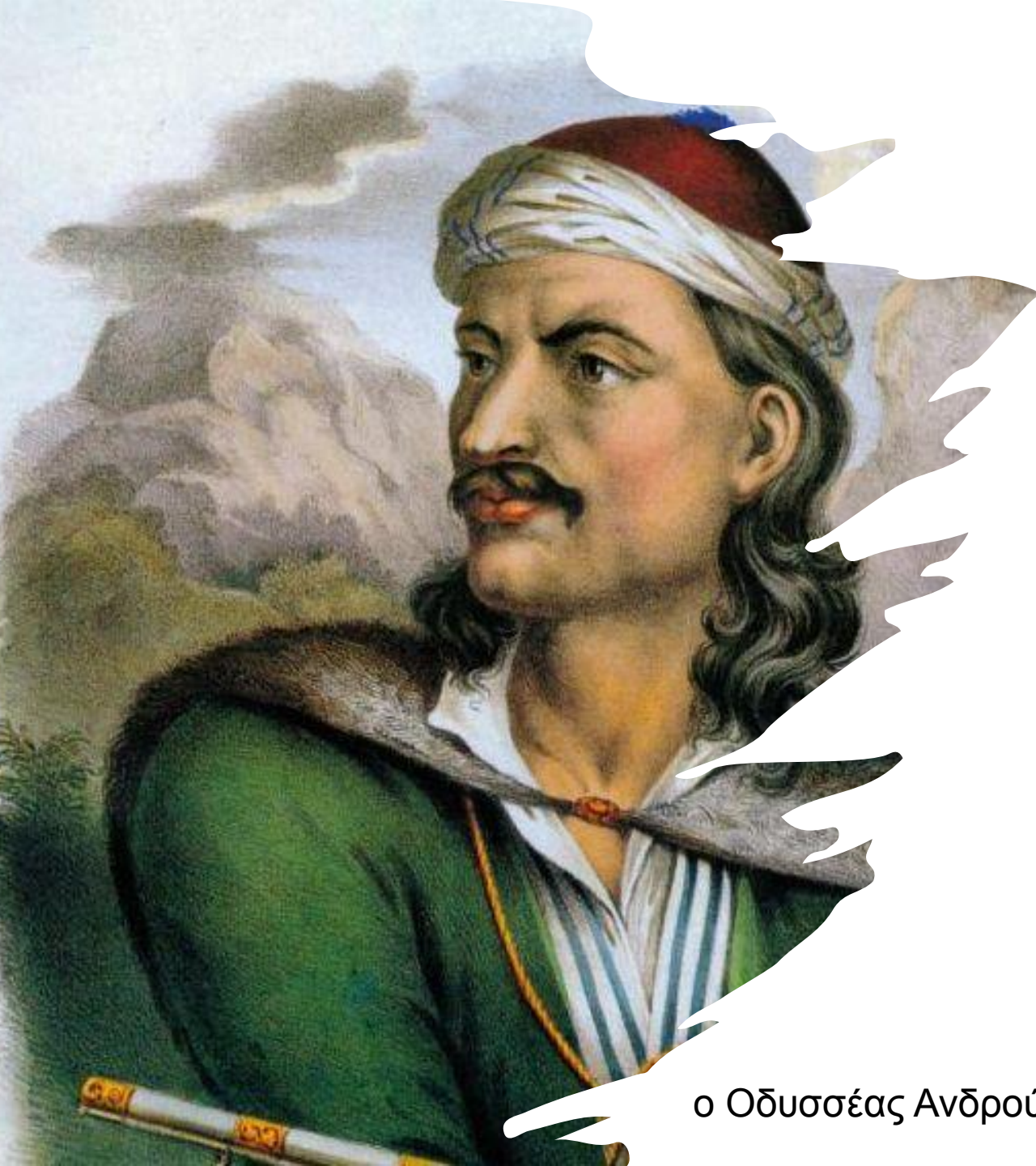
- Στις **21 Μαρτίου 1821** οι Τούρκοι της πόλης μας προχώρησαν σε αντίποινα καίγοντας το σπίτι του εμπόρου και Φιλικού **Ι. Παπαδιαμαντόπουλου**. Οι Πατρινοί αντέδρασαν και με πρωτοστάτη τον **Παναγιώτη Καρατζά** και τους επτανήσιους **Νικόλαο Γερακάρη** και **Ευάγγελο Λιβαδά**, ξεσηκώθηκαν και ανάγκασαν τους Τούρκους να κλειστούν στο κάστρο.
- Το πρωί της 25ης Μαρτίου 1821 ένοπλοι υπό την αρχηγία των **Ανδρέα Ζαΐμη, Ανδρέα Λόντου, Μπενιζέλου Ρούφου, Ιωάννη Παπαδιαμαντόπουλου, του Επισκόπου Κερνίτσης και Καλαβρύτων Προκόπιου** και του μητροπολίτη **Παλαιών Πατρών Γερμανού** μπήκαν στην πόλη και ενώθηκαν με τους εξεγερμένους. Στη συνέχεια ο Παλαιών Πατρών Γερμανός στήνοντας έναν ξύλινο σταυρό στην **πλατεία του Αγίου Γεωργίου**, όρκισε τους αγωνιστές. Ακολούθησε στις 26 Μαρτίου προκήρυξη της επαναστατικής επιτροπής (**Αχαϊκό Διευθυντήριο**) προς τους προξένους των ξένων δυνάμεων με την οποία δήλωναν την απόφασή τους να πολεμήσουν και να πεθάνουν για την ελευθερία. Στη συνέχεια πολιορκήσαν το κάστρο της πόλης.



Η προκήρυξη του Αχαϊκού Διευθυντηρίου

- Έκλαμπρότατε Κόνσολε τῆς Μεγάλης Βρετανίας
 - Ἡμεῖς τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος τῶν Χριστιανῶν, βλέποντας, ὅτι ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν κατηφρόνουν ἡμᾶς τὸ ὀθωμανικὸν γένος καὶ σκοπεύει ὄλεθρον ἐναντίον μας πότε μὲ ἓνα, πότε μὲ ἄλλον τρόπον, ἀπεφασίσαμεν σταθερῶς ἢ νὰ ἀποθάνωμεν ὅλοι, ἢ νὰ ἐλευθερωθῶμεν, καὶ τούτου ἔνεκα βαστοῦμεν τὰ ὄπλα εἰς χεῖρας, ζητοῦντες τὰ δικαιώματά μας· ὄντες λοιπὸν βέβαιοι, ὅτι ὅλα τὰ χριστιανικὰ βασίλεια γνωρίζουν τὰ δίκαιά μας, καὶ ὅχι μόνον δὲν θέλουν μας ἐναντιωθῆ, ἀλλὰ θέλουν μας συνδράμει, καὶ ὅτι ἔχουν τὴν μνήμην, ὅτι οἱ ἔνδοξοι πρόγονοί μας ἐφάνησάν ποτε ὡφέλιμοι εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Διὰ τοῦτο εἰδοποιοῦμεν τὴν Ἐκλαμπρότητά σας, καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ προσπαθήσετε νὰ εἴμεθα ὑπὸ τὴν εὖνοιαν, καὶ προστασίαν τοῦ μεγάλου Κράτους τούτου.
 - Ἑρρωσο
Οἱ εἰλικρινεῖς φίλοι σας
1821 Μαρτίου 26
 - Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός
Ὁ Κερνίσης Προκόπιος
Ὁ Ἀνδρέας Ζαΐμης
Ὁ Ἀνδρέας Λόντος
Ὁ Μπενιζέλος Ροῦφος
- Στο φόντο η πλατεία
Αγίου Γεωργίου (Κάτω
ἀπὸ το Ρωμαϊκὸ Ωδεῖο)
καὶ δεξιὰ το πρωτότυπο
κείμενο τῆς προκήρυξης.





Η Έναρξη: Ρούμελη & Δυτική Στερεά Ελλάδα

- Το τελευταίο δεκαήμερο του Μαρτίου ξέσπασε η Επανάσταση και στην Ανατολική Στερεά, μια περιοχή με μεγάλο αριθμό αρματολών και ένοπλα σώματα όπως ο Πανουργιάς στην περιοχή των Σαλώνων (Άμφισσα), ο Αθανάσιος Διάκος στη Λιβαδειά, ο Γιάννης Γκούρας και ο Οδυσσέας Ανδρούτσος, ο οποίος επέστρεψε στην περιοχή από τα Επτάνησα όπου είχε καταφύγει. Όλοι αυτοί επαναστάτησαν και έως τις αρχές Απριλίου είχαν καταλάβει όλες τις μεγάλες πόλεις της περιοχής, μαζί και το Γαλαξίδι που ήταν σημαντικό ναυτικό κέντρο στον Κορινθιακό κόλπο.

ο Οδυσσέας Ανδρούτσος



Η Έναρξη: Δυτική Στερεά & Ήπειρος

- Η έναρξη της Επανάστασης στη Δυτική Στερεά και στην Ήπειρο επηρεάστηκε από τον πόλεμο των Οθωμανών ενάντια στον Αλή-Πασά, καθώς οι αρματολοί στις ορεινές επαρχίες της Άρτας, του Βάλτου & του Ξηρομέρου (Γ. Καραϊσκάκης, Ίσκος, Βαρνακιώτης, Ράγγος) είχαν συμμαχήσει μαζί του και πραγματοποιούσαν επιθέσεις ενάντια στα σουλτανικά στρατεύματα του Χουρσίτ Πασά. Το ίδιο έκαναν και οι Σουλιώτες (Μάρκος Μπότσαρης, Κίτσος Τζαβέλας) οι οποίοι βρήκαν την ευκαιρία να επιστρέψουν στα χωριά τους από τα οποία είχαν εκδιωχθεί το 1804. Έτσι, στις περιοχές αυτές η Επανάσταση ξεκίνησε στα τέλη Μαΐου του 1821, ενώ βασικό στόχο των επαναστατών αποτέλεσαν τα διοικητικά κέντρα της περιοχής: η **Ναύπακτος**, το **Μεσολόγγι**, το **Βραχώρι (Αγρίνιο)** και η **Άρτα**.



Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης



Η Έναρξη στα νησιά του Αιγαίου

Στο ξέσπασμα της Επανάστασης στο Αιγαίο πρωταγωνίστησαν οι **Σπέτσες**, τα **Ψαρά**, η **Σάμος** και ιδίως η **Ύδρα**, νησιά με μακρά ναυτική παράδοση και οπλισμένα εμπορικά πλοία. Αν και οι τοπικοί ηγέτες υπήρξαν στις αρχή διστακτικοί η επιμονή **Φιλικών** όπως ο **Αντώνης Οικονόμου** στην **Ύδρα** και ο **Λυκούργος Λογοθέτης** στη **Σάμο** επιτάχυναν τις εξελίξεις. Ο ελληνικός στόλος μετείχε σε ναυμαχίες και επιθέσεις με πυρπολικά σε οθωμανικά πλοία αλλά και σε πολιορκίες των φρουρίων στο Ναύπλιο, στη Μονεμβασία, στη Ναύπακτο και αλλού. Σημαντική δράση ανέπτυξαν μεταξύ άλλων η **Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα**, η **Μαντώ Μαυρογένους**, ο **Ανδρέας Μιαούλης**, και ο **Κωσταντίνος Κανάρης**.

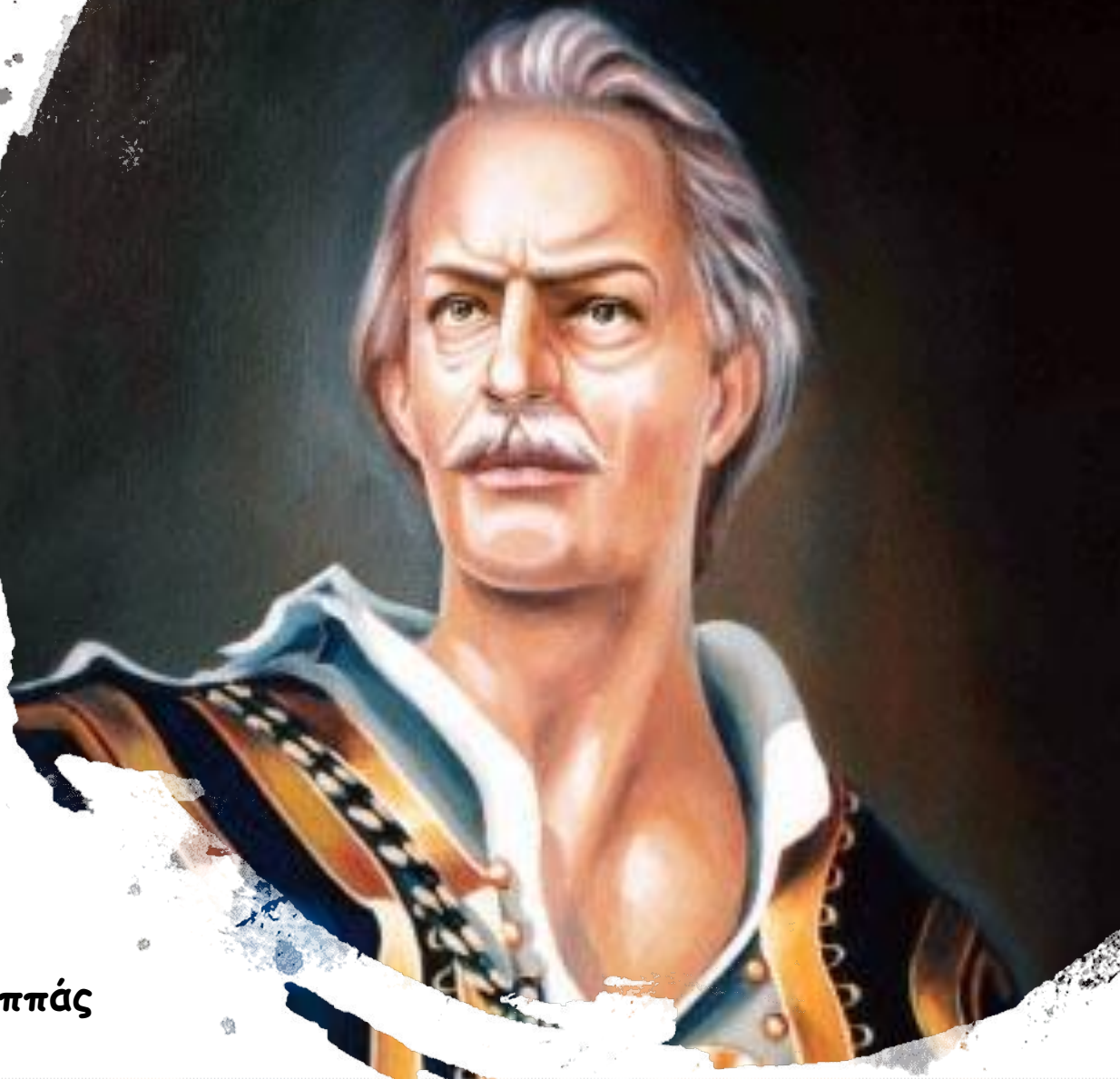
Η Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα



Η Έναρξη στη Θεσσαλία, στη Μακεδονία και στην Κρήτη

- Στη Θεσσαλία & στη Μακεδονία δεν επικρατούσαν ευνοϊκές συνθήκες για επανάσταση, καθώς στην περιοχή οι οθωμανικοί πληθυσμοί υπερτερούσαν, ενώ υπήρχαν και πολυάριθμες οθωμανικές στρατιωτικές δυνάμεις. Ωστόσο, περιοχές όπως το Τήλιο, η χερσόνησος του Άθω και της Κασσάνδρας στη Χαλκιδική, η περιοχή του Ολύμπου και η Νάουσα στη Δ. Μακεδονία εξεγέρθηκαν με πρωτεργάτες αντίστοιχα τους **Άνθιμο Γαζή, Εμμανουήλ Παππά, Νικόλαο Κασομούλη & Τσάμη Καρατάσο**. Δυστυχώς, όμως, οι πολυάριθμες Οθωμανικές δυνάμεις κατέστειλαν την επανάσταση σε όλες τις περιοχές..
- Αντίστοιχη ήταν η κατάσταση και στην Κρήτη. Παρά το επαναστατικό κλίμα που διαμορφώθηκε σε περιοχές όπως τα **Σφακιά** και τα **Ανώγεια**, η έλλειψη προπαρασκευής από τη Φιλική Εταιρεία και ο πολυάριθμος οθωμανικός στρατός κατέλυσαν κάθε προσπάθεια.

Ο Εμμανουήλ Παππάς





Οι σημαντικότεροι σταθμοί 1821: Απελευθέρωση Καλαμάτας

23 Μαρτίου 1821: Ο Θεόδωρος
Κολοκοτρώνης, ο Παπαφλέσσας και
ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης
απελευθερώνουν την Καλαμάτα.

Οι σημαντικότεροι σταθμοί 1821 - Τα αντίποινα των Οθωμανών

- Η είδηση για την κήρυξη της επανάστασης στην Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα προκάλεσε μεγάλο κύμα διώξεων, βιαιοτήτων και θανάτων που διήρκεσε αρκετούς μήνες. Στις 10 Απριλίου 1821 ημερομηνία που συνέπιπτε με την Κυριακή του Πάσχα κατά το ορθόδοξο εορτολόγιο, απαγχονίστηκε ο πατριάρχης Γρηγόριος Ε' στην Κωνσταντινούπολη.

Ο Γρηγόριος ο Ε'

Οι σημαντικότεροι σταθμοί 1821: Η μάχη της Αλαμάνας

- 23-24 Απριλίου 1821: Ο Αθανάσιος Διάκος ηττάται από υπέρτερες τουρκικές δυνάμεις υπό τον Κιοσέ Μεχμέτ και τον Ομέρ Βρυώνη στη γέφυρα της Αλαμάνας. Ακολουθεί η σύλληψη και ο μαρτυρικός θάνατός του.

Ο Αθανάσιος Διάκος



The background of the slide is a composite image. On the left, there is a faded, historical-style illustration of a battle scene, likely the Battle of the Chani of Gravia, showing soldiers in 19th-century attire engaged in combat. On the right, there is a prominent, detailed portrait of Odysseas Androutsos, a Greek revolutionary leader. He is depicted with a serious expression, wearing a red Phrygian cap and a white jacket with a high collar. The overall tone is historical and commemorative.

Οι σημαντικότερες στιγμές - 1821: Η μάχη στο Χάνι της Γραβιάς

- 8 Μαΐου 1821: Ο Οδυσσέας Ανδρούτσος αντιμετωπίζει με απόλυτη επιτυχία στο Χάνι της Γραβιάς ισχυρές τουρκικές στρατιωτικές δυνάμεις υπό τον Κιοσέ Μεχμέτ και τον Ομέρ Βρυώνη.

Ο Οδυσσέας Ανδρούτσος

Δημοτικό τραγούδι: Του
Ανδρούτσου η μάνα χαίρεται

Τ' Ανδρούτσου η μάνα
χαίρεται του Διάκου
καμαρώνει.
Γιατί έχουν γιους αρματολούς
και γιους καπεταναίους.
Ανδρούτσος φυλάει τη Γραβιά
και Διάκος την Αλαμάνα....



Οι σημαντικότερες στιγμές - 1821: Η Άλωση της Τριπολιτσάς

- 23 Σεπτεμβρίου 1821: Οι επαναστάτες μετά από πολύμηνη πολιορκία καταλαμβάνουν την πρωτεύουσα του Μοριά, την Τριπολιτσά.



Οι σημαντικότερες στιγμές - 1821: Η εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου

20 Δεκεμβρίου 1821: Έναρξη των εργασιών της Α' Εθνοσυνέλευσης στην Πιάδα της Παλαιάς Επιδαύρου.

- Την 1 Ιανουαρίου 1822 ψηφίζεται στην Επίδαυρο το «Προσωρινό Πολίτευμα της Ελλάδος», το πρώτο Σύνταγμα στη νεότερη ιστορία της Ελλάδας.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΑ

Τ Ρ Ι Α Δ Ο Σ

Το Ἑλληνικὸν Ἔθνος, τὸ ἐπὶ τὴν ἁγίαν
δυναμίαν, μὴ δυνάμενον εὖ εἶρη εἶναι βαρύνει
ραδιουργίας ἐν τῇ τερρατίᾳ, καὶ ἐπὶ
μὲν μεγάλας θύρας, καὶ ἐν τῇ εἰρήνῃ διὰ τὴν
μαρτυρίαν τοῦ, εἰς Ἑλλὰς συντημένον Συνέ-
δρον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων «Τὴν Πολιτικὴν
παρξεν καὶ ἀνεξαρτησίαν» ἐν Ἑπιδαύρῳ
ἐκκλησίαν, ἔτι μὲν καὶ αἱ τῆς Ἀνεξαρτησίας

ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΝ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ

Τ Η Σ Ε Λ Λ Α Δ Ο Σ

ΤΙΤΛΟΣ Α. ΤΜΗΜΑ Α

ΠΕΡΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ.

Ἡ ἑπομενὴ Ἐκκλησία εἰς τὸν Ἑλληνικόν
ἐν αὐτῇ ἢ τῇ Ἀνατολικῇ Ὁρθόδοξῃ τοῦ Χριστοῦ

Οι σημαντικότερες στιγμές - 1822: Η καταστροφή της Χίου

- 30 Μαρτίου 1822: Καταστροφή της Χίου από τα τουρκικά στρατεύματα υπό τον Καρα-Αλή.



Οι σημαντικότερες στιγμές - 2 Μαρτίου 1822 & 9 Μαρτίου 1822: Πάτρα - Η μάχη του Γηροκομείου και του Σαραβαλίου

Τον Μάρτιο του 1822 Ελληνικές δυνάμεις υπό την αρχηγία του **Θεόδωρου Κολοκοτρώνη** και με άλλους οπλαρχηγούς όπως οι **Δημήτρης Πλαπούτας**, **Γενναίος Κολοκοτρώνης**, και **Κωνσταντίνος Πετιμεζάς**, αλλά και πολλούς **ντόπιους οπλαρχηγούς** αμύνθηκαν εναντίον συνολικής δύναμης 8.000 - 12.000 Τούρκων τους οποίους νίκησαν και έτρεψαν σε φυγή. Βασικά πεδία μάχης ήταν η **Μονή Γηροκομείου** και οι ενδιάμεσες περιοχές (Ριγανόκαμπος, Πετρωτό, Περιβόλα, Ομπλός, Γλαύκος) κοντά στο **Σαραβάλι** όπου είχε στήσει το στρατόπεδό του ο Κολοκοτρώνης.



Οι σημαντικότερες στιγμές - 1822: Η πυρπόληση της Τουρκικής ναυαρχίδας

- 6-7 Ιουνίου 1822: Ο Κωνσταντίνος Κανάρης πυρπολεί την τουρκική ναυαρχίδα στη Χίο, που καταστρέφεται ολοσχερώς. Ανάμεσα στους νεκρούς συγκαταλέγεται και ο καπουδάν πασάς Καρα-Αλής.

Ο Κωνσταντίνος Κανάρης

Οι σημαντικότερες στιγμές - 1822: Η μάχη στο Πέτα και η θυσία των Φιλελλήνων

- 4 Ιουλίου 1822: Η καταστροφή του Πέτα. Ήττα Ελλήνων και Φιλελλήνων υπό τον Α. Μαυροκορδάτο στο Πέτα κοντά στην Άρτα από ισχυρές τουρκικές δυνάμεις υπό τον Μεχμέτ Ρεσίτ Κιουταχή πασά.

Ο Α. Μαυροκορδάτος στη μάχη του Πέτα

Οι σημαντικότερες στιγμές - 1822: Η καταστροφή του Δράμαλη στα Δερβενάκια

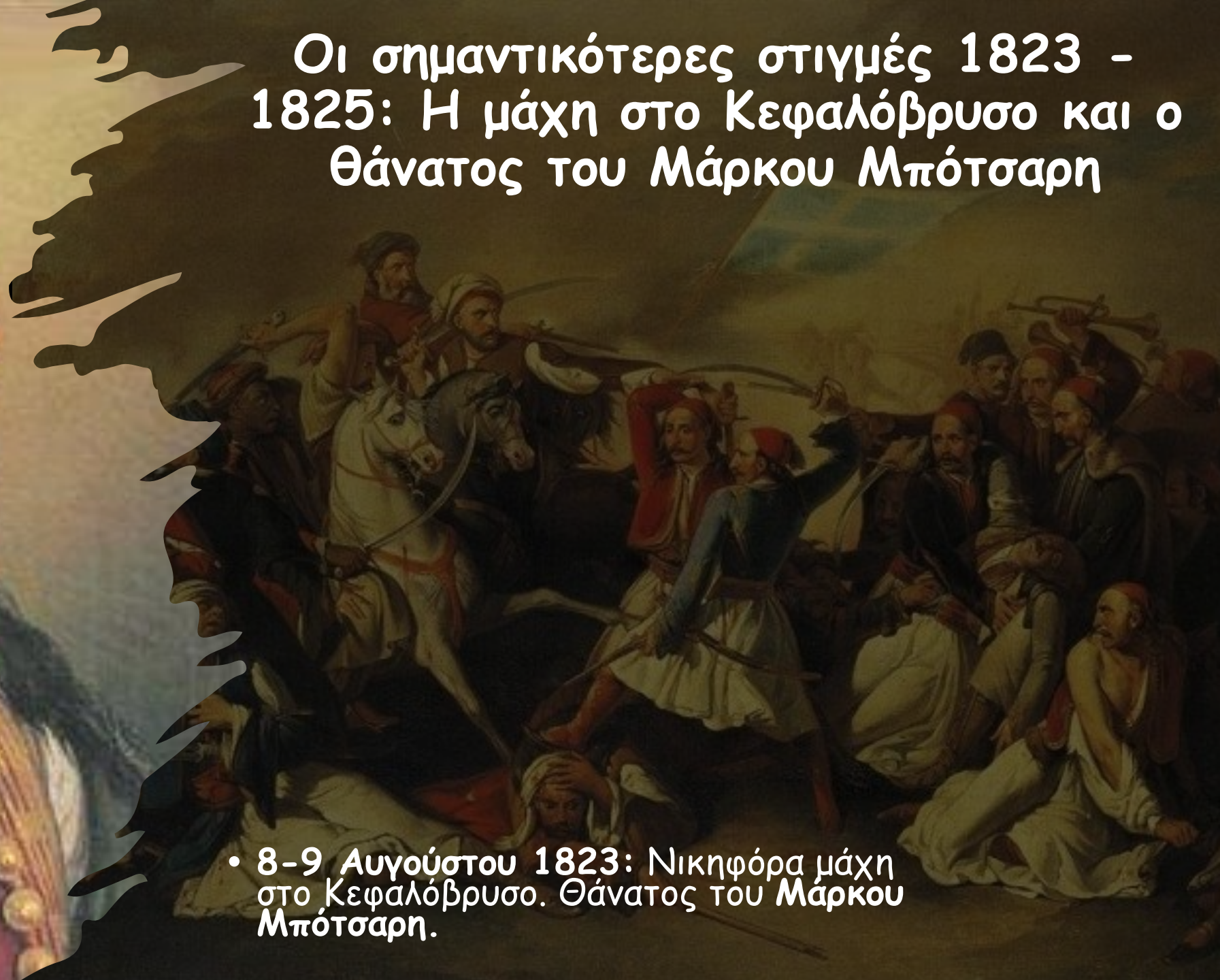
- 26 Ιουλίου 1822: Ήττα του Δράμαλη στα στενά των Δερβενακίων από τους Έλληνες, υπό την ηγεσία του Θ. Κολοκοτρώνη.



Οι σημαντικότερες στιγμές 1823 - 1825: Η μάχη στο Κεφαλόβρυσο και ο θάνατος του Μάρκου Μπότσαρη



Ο Μάρκος Μπότσαρης.



- 8-9 Αυγούστου 1823: Νικηφόρα μάχη στο Κεφαλόβρυσο. Θάνατος του Μάρκου Μπότσαρη.



Οι σημαντικότερες στιγμές 1823 - 1825: Εμφύλιες διαμάχες

- **Φθινόπωρο 1823:** Αρχίζουν οι εμφύλιες διαμάχες ανάμεσα στους αγωνιστές. Οι αιματηρές συγκρούσεις θα έχουν ολέθριες συνέπειες. Τον **Φεβρουάριο του 1825** ο Κολοκοτρώνης, ο Κανέλλος Δεληγιάννης, ο Παναγιώτης Νοταράς κ.ά. φυλακίζονται στη Μονή του Προφήτη Ηλία στην Ύδρα.



Οι σημαντικότερες στιγμές 1823 - 1825: Η καταστροφή των Ψαρών

- 21 Ιουνίου 1824: Καταστροφή των Ψαρών από τους Τούρκοι αιγυπτίους.



Στων Ψαρών την
ολόμαυρη ράχη
περπατώντας η Δόξα
μονάχη μελετά τα
λαμπρά παλικάρια...

Δ. Σολωμός

Οι σημαντικότερες στιγμές 1823 - 1825: Η ναυμαχία στον κόλπο του Γέροντα

- 29 Αυγούστου 1824: Ναυμαχία στον κόλπο του Γέροντα και πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας. Τα ελληνικά πλοία υπό τις οδηγίες του **Ανδρέα Μιαούλη** επιφέρουν σημαντικές ζημιές στον εχθρικό στόλο.

Ο Ανδρέας Μιαούλης

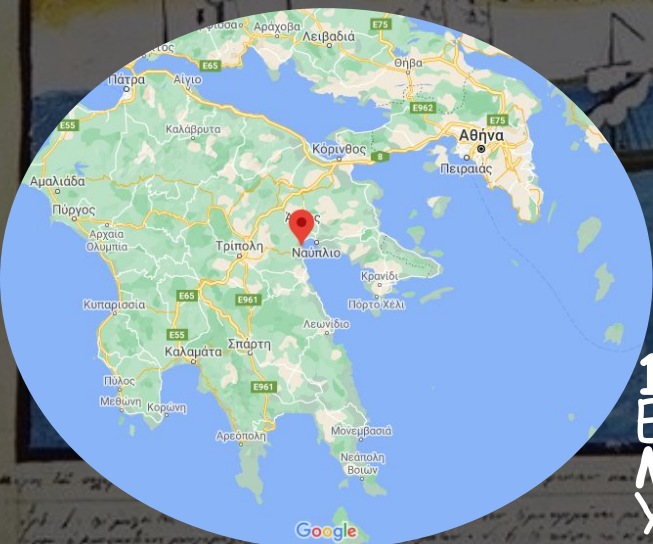


Οι σημαντικότερες στιγμές 1823 - 1825· Η μάχη στο Μανιάκι & ο ηρωικός θάνατος του Παπαφλέσσα

- **Φεβρουάριος 1825:** Ο Ιμπραήμ αποβιβάζεται στη Πελοπόννησο. Οι ελληνικές δυνάμεις διχασμένες από τις εμφύλιες διαμάχες ηττώνται διαδοχικά στο Κρεμμύδι (7 Απριλίου) και στο Νιόκαστρο (11 Μαΐου). Η επανάσταση κινδυνεύει.
- **20 Μαΐου 1825:** Μάχη στο Μανιάκι και ηρωικός θάνατος του Παπαφλέσσα.



Οι σημαντικότερες στιγμές 1823 - 1825: Η μάχη στους Μύλους Αργολίδας



13 Ιουνίου 1825: Νίκη των
Ελλήνων υπό τον Ιωάννη
Μακρυγιάννη και τον Δημήτριο
Υψηλάντη στους Μύλους της
Αργολίδας.



Ο Ιωάννης Μακρυγιάννης

Γ. Μακρυγιάννης: Είμαστε στο Εμείς

“Ένα πράμα μόνον με παρακίνησε κι εμένα να γράψω ότι τούτην την πατρίδα την έχομεν όλοι μαζί, και σοφοί κι αμαθείς και πλούσιοι και φτωχοί και πολιτικοί και στρατιωτικοί και οι πλέον μικρότεροι άνθρωποι· όσοι αγωνιστήκαμεν, αναλόγως ο καθείς, έχομεν να ζήσομεν εδώ. Το λοιπόν δουλέψαμεν όλοι μαζί, να την φυλάμεν κι όλοι μαζί και να μην λέγει ούτε ο δυνατός «εγώ» ούτε ο αδύνατος. Ξέρετε ποτέ να λέγει ο καθείς «εγώ»; Όταν αγωνιστεί μόνος του και φκιάσει ή χαλάσει, να λέγει «εγώ»· όταν όμως αγωνίζονται πολλοί και φκιάνουν, τότε να λένε «εμείς». Είμαστε εις το «εμείς» κι όχι εις το «εγώ». Και εις το εξής να μάθομεν γνώση, αν θέλομεν να φκιάσομεν χωριόν, να ζήσομεν όλοι μαζί...”



Οι σημαντικότερες στιγμές 1825 - 1826: Πολιορκία & Έξοδος του Μεσολογγίου

- **15 Απριλίου 1825:** Αρχίζει η δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου από τον Κιουταχή. Στις 18 Δεκεμβρίου 1825 φτάνει στο Μεσολόγγι και ο Ιμπραήμ για να ενισχύσει τους πολιορκητές. Στις 10-11 Απριλίου 1826 έχουμε τη θρυλική Έξοδο του Μεσολογγίου. Το Μεσολόγγι καταλαμβάνεται από τους Τούρκοι αιγυπτίους.

Ο Χρήστος Καψάλης

Πολιορκία και Έξοδος Μεσολογγίου



Video: Γεννήθηκα το 1821

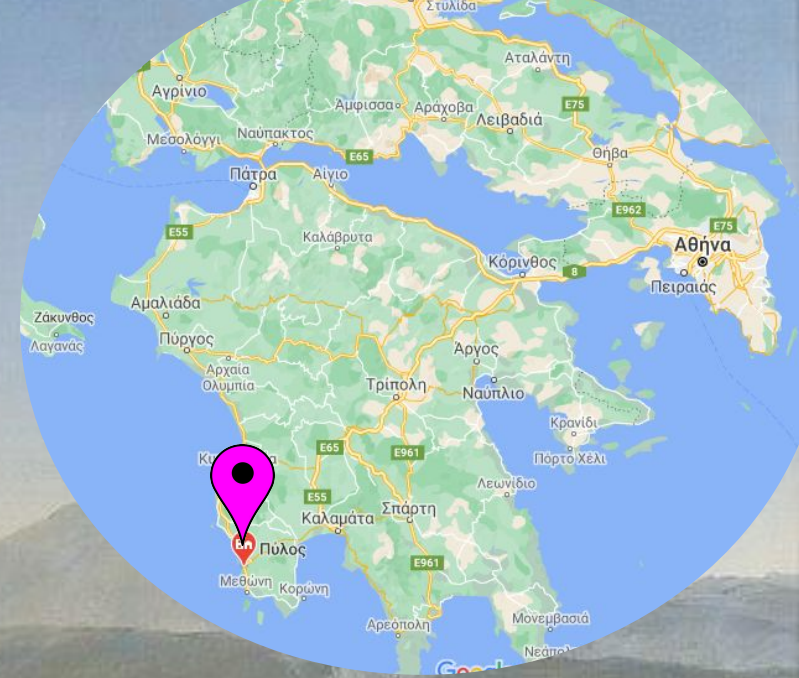
Οι σημαντικότερες στιγμές - 1827: Θάνατος του Γ. Καραϊσκάκη

- 22-23 Απριλίου 1827: Θανάσιμος τραυματισμός του Γ. Καραϊσκάκη στη μάχη του Φαλήρου.
- 24 Απριλίου 1827: Ήττα των Ελλήνων στον Ανάτο (σημερινή περιοχή Νέου Κόσμου). Στη διάρκεια της μάχης σκοτώθηκαν ο Λ. Βέικος, ο Γ. Τσαβέλας, ο Δράκος κ.ά.



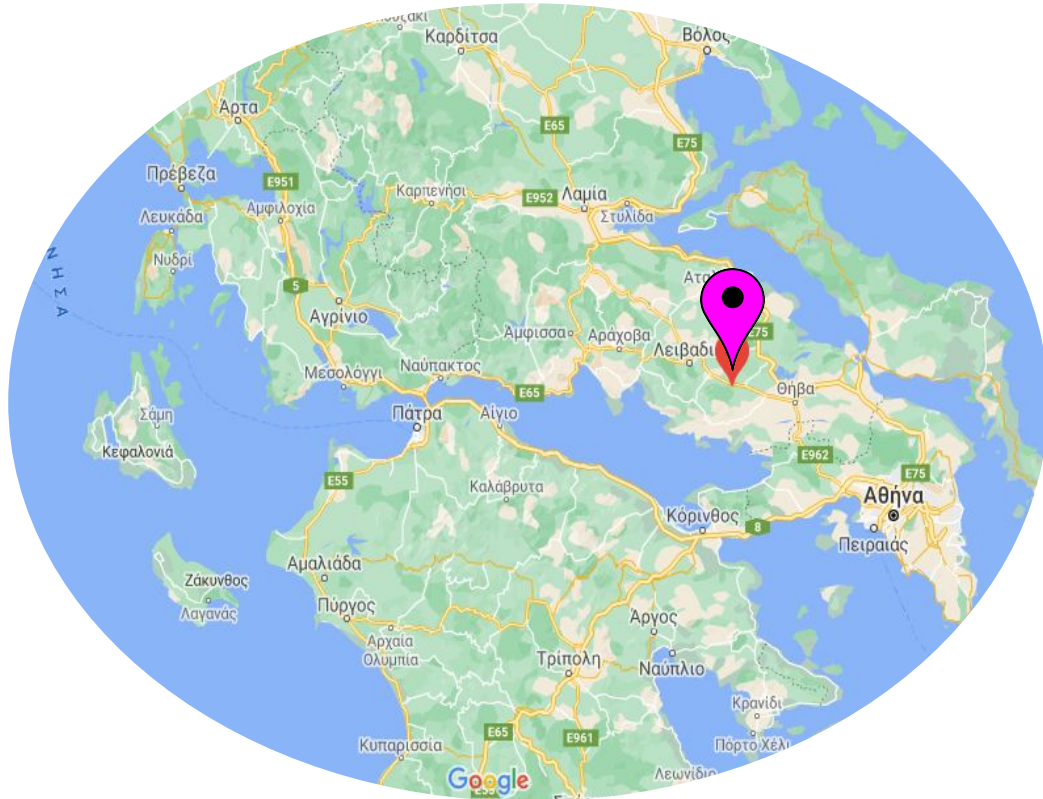
Οι σημαντικότερες στιγμές -1827: Η ναυμαχία του Ναβαρίνου

8-20 Οκτωβρίου 1827: Η επέμβαση των Μεγάλων Δυνάμεων (Αγγλίας, Γαλλίας, Ρωσίας) οδηγεί στη ναυμαχία του Ναυαρίνου και στην ολοκληρωτική καταστροφή του Τουρκοαιγυπτιακού στόλου.



12 Σεπτεμβρίου 1829: Η τελευταία μάχη της Επανάστασης

- Στην Πέτρα της Βοιωτίας δόθηκε η τελευταία νικηφόρα μάχη της Επανάστασης με αρχηγό τον Δημήτριο Υψηλάντη.



Το τέλος της επανάστασης: “Η Ιουλιανή Συνθήκη”

- Μετά την πτώση της Ακρόπολης στις **24 Μαΐου 1827** η επανάσταση είχε ουσιαστικά περιοριστεί σε ορισμένες επαρχίες της Πελοποννήσου και στα νησιά του Αργοσαρωνικού. Ένα παιχνίδι συσχετισμών των Μεγάλων Δυνάμεων (Γαλλίας, Ρωσίας και Αγγλίας) οδήγησε στην υπογραφή της **Συνθήκης του Λονδίνου** ή **Ιουλιανής Συνθήκης** στις **6 Ιουλίου 1827**. Αποτέλεσμα αυτής της συνθήκης υπήρξε η καταβύθιση του αιγυπτιακού στόλου στο Ναβαρίνο τον Οκτώβριο του 1827, από το στόλο των τριών συμμάχων Μεγάλων Δυνάμεων.



Το τέλος της Επανάστασης: "Το Πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας"

- Δύο και πλέον χρόνια μετά τη ναυμαχία στο Ναβαρίνο, χάρη στις διπλωματικές ενέργειες του **Ιωάννη Καποδίστρια**, ο οποίος στο μεταξύ είχε οριστεί Κυβερνήτης της Ελλάδας, οι 3 Μεγάλες Δυνάμεις στις **22 Ιανουαρίου/3 Φεβρουαρίου 1830** προχώρησαν στην υπογραφή ενός νέου πρωτοκόλλου, στο Λονδίνο και πάλι, το οποίο έμεινε γνωστό ως το **Πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας**.
- Επρόκειτο για την πρώτη επίσημη διεθνή πράξη που αναγνώριζε την Ελλάδα ως κράτος κυρίαρχο και ανεξάρτητο.

Ο Ιωάννης Καποδίστριας



Το τέλος της Επανάστασης: Τα αρχικά σύνορα του νέου κράτους

- Στα εδάφη του νέου κράτους περιλαμβάνονταν οι περιοχές που βρίσκονταν μεταξύ των ποταμών **Αχελώου** στα δυτικά και **Σπερχειού** στα ανατολικά. Επίσης, δίνονταν στο ελληνικό κράτος η Πελοπόννησος, οι Κυκλάδες, οι Σποράδες και η Εύβοια.



Ο λόγος του Κολοκοτρώνη στην Πνύκα

“Όταν αποφασίσαμε να κάμωμε την Επανάσταση, δεν εσυλλογισθήκαμε ούτε πόσοι είμεθα ούτε πως δεν έχουμε άρματα ούτε ότι οι Τούρκοι εβαστούσαν τα κάστρα και τας πόλεις ούτε κανέννας φρόνιμος μας είπε «πού πάτε εδώ να πολεμήσετε με σιταροκάραβα βατσέλα», αλλά ως μία βροχή έπεσε εις όλους μας η επιθυμία της ελευθερίας μας, και όλοι, και ο κλήρος μας και οι προεστοί και οι καπεταναίοι και οι πεπαιδευμένοι και οι έμποροι, μικροί και μεγάλοι, όλοι εσυμφωνήσαμε εις αυτό το σκοπό και εκάμαμε την Επανάσταση.”

Αθήνα 13 Νοεμβρίου 1838





THEOSGG

Σαν πὰς πουλί μου στο Μωριά,